

IN MEMORIAM

PROFESOR ALBERTYNA SZCZUDŁOWSKA-DEMBSKA

(9 XII 1934 - 17 IX 2013)

17 września 2013 r. zmarła w Warszawie Pani Profesor Albertyna Szczudłowska-Dembska, egiptolog. Patrolodzy, miłośnicy literatury patrystycznej, czy po prostu zainteresowani starożytnym chrześcijaństwem znali ją jako tłumaczkę koptyjskich tekstów wczesnochrześcijańskich.

Albertyna Szczudłowska-Dembska urodziła się 9 grudnia 1934 r. w Warszawie (ojciec – Mieczysław Szczudłowski, matka – Janina z domu Santorek) w rodzinie inteligenckiej. Dzieciństwo, w tym okupację, spędziła w Warszawie. W roku 1944, po kapitulacji Powstania Warszawskiego, została, jak inni mieszkańcy, wysiedlona i skierowana do obozu w Pruszkowie. Po zakończeniu wojny, po kilkunastomiesięcznym pobycie w Kielcach, powróciła w 1946 r. do Warszawy. Tu też ukończyła liceum im. Narcezy Żmichowskiej; egzamin maturalny zdała w 1951 roku. Po maturze, w latach 1951-1956, studiowała na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Warszawskiego, które zwieńczyła uzyskaniem w październiku 1956 r. tytułu magistra filologii orientalnej na podstawie pracy *Rozwój partykuły m i n w języku egipskim*. Jeszcze przed obroną pracy magisterskiej (!) została zatrudniona jako pomocnik asystenta w Zakładzie Egiptologii przy Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Warszawskiego (1 II 1955). Do tego nietypowego wydarzenia przyczyniła się niewątpliwie opinia profesora Kazimierza Michałowskiego, ówczesnego kuratora Zakładu Egiptologii: „Studentka IV roku Albertyna Szczudłowska jest najlepsza na egiptologii. [...] Jest ona uważana za jedną z najlepszych studentek Instytutu Orientalistycznego”.

Przez następne lata Albertyna Szczudłowska (po wyjściu za mąż za arabiistę Wojciecha Dembskiego – Albertyna Dembska) była związana z Uniwersytetem Warszawskim, pełniąc kolejno stanowiska asystenta (od 1 XI 1957), starszego asystenta (od 1 X 1961), adiunkta (od 1 X 1966), docenta (od 1 V 1983) i wreszcie decyzją Rektora UW, prof. dr hab. Andrzeja Kajetana Wróblewskiego, została powołana na stanowisko profesora nadzwyczajnego na Wydziale

Neofilologii UW. Równolegle przebiegał jej rozwój naukowy. 9 listopada 1965 r. Rada Wydziału Filologicznego przyjęła uchwałę o nadaniu Albertynie Szczudłowskiej tytułu doktora nauk humanistycznych. Tematem jej rozprawy doktorskiej, której promotorem był prof. zw. Rudolf Ranoszek, był tzw. „Papyrus Sękowskiego” (pochodzący z 2. poł. I lub II w. po Chr. fragment zwoju księgi umarłych, przywieziony z Egiptu w 1821 r. dla Uniwersytetu Jagiellońskiego przez profesora Józefa Sękowskiego, przechowywany obecnie w Bibliotece Jagiellońskiej). 24 listopada 1981 r. Rada Wydziału podjęła uchwałę o nadaniu jej stopnia doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie egiptologii [rozprawa: *Hieratic Schmitt Papyrus (No 3057)*]. Recenzje rozprawy habilitacyjnej i całokształtu pracy naukowej napisali: prof. dr hab. Witold Tyloch (Instytut Orientalistyczny Uniwersytetu Warszawskiego), prof. dr Laszli Kakosy (Uniwersytet w Budapeszcie) oraz doc. dr Elke Blumenthal (Uniwersytet w Lipsku). Warszawski okres pracy Pani Profesor zakończył się w 1995 r., kiedy to zrezygnowała z pracy na Uniwersytecie Warszawskim.

W tym okresie odbyła dziewięciomiesięczne stypendium naukowe w Kairze (1965), szereg wyjazdów do zagranicznych ośrodków naukowych (wielokrotnie Berlin, Belgrad, Kair, Oxford i Cambridge w Wielkiej Brytanii), w roku 1982 uczestniczyła w III Międzynarodowym Kongresie Egipcystycznym w Toronto, a także opublikowała szereg artykułów w polskiej i zagranicznej prasie naukowej. Interesowały ją głównie zagadnienia języka egipskiego w różnych stadiach jego rozwoju, a wraz z upływem czasu szczególnie języka koptyjskiego. Od lat siedemdziesiątych datuje się jej współpraca z ks. Wincentym Myszorem. Rezultatem tej współpracy były publikacje dotyczące języka koptyjskiego, gramatyka, słownik, chrestomatia tekstów, jak i szereg tłumaczeń z tegoż języka (zob. bibliografia).

W latach 1991-1995 była kierownikiem Zakładu Egipcystyki Uniwersytetu Warszawskiego. Natomiast lata 1997-2006 to okres pracy na Uniwersytecie Białostockim, na stanowisku kierownika Zakładu Historii Starożytnej, gdzie prowadziła wykłady i seminaria, kontynuowała pracę translatorską oraz publikowała wyniki swych badań naukowych.

Jaka była jako naukowiec i jako człowiek? Jeden z jej uczniów wspomina: „Wyjątkowo skromna. Chyba, aż za bardzo. Myślę, że dlatego przez niektórych nie była należycie doceniana. A mieliśmy przecież do czynienia z naukowcem o światowej marce. Pamiętam jak pojechałem na stypendium do Egiptu. Wystraszony student z Białegostoku. Bałem się, że się tam nie odnajdę. Tymczasem list polecający od Pani Profesor (wystukany na maszynie, na pożółkłym papierze) otwierał mi wszystkie drzwi naukowych instytucji Kairu! Spowodował, że w Niemieckim Instytucie Archeologicznym po bibliotece oprowadził mnie jego dyrektor pokazując nawet konkretną półkę z wydawnictwami, które najbardziej mogły mnie interesować!”.

Bardzo ceniła wiedzę i kompetencję, nieraz bardziej niż formalne „umowienie”, potrafiła też – jeżeli była przekonana, że ma rację – bronić swojego

stanowiska nie bacząc na konsekwencje. Chętnie pomagała swoim uczniom, na przykład zdobywając dla nich potrzebne do pracy wydawnictwa. Dużo starań włożyła w działania na rzecz przyznania swojemu promotorowi tytułu „Doctor honoris causa” – zostały uwieńczone powodzeniem i w 1985 r. prof. Rudolf Ranoszek został uhonorowany tym tytułem przez Uniwersytet Śląski.

Do końca życia pozostawała aktywna, dużo tłumaczyła, zwłaszcza teksty gnostyckie z biblioteki z Nag Hammadi, planowała też kolejne tłumaczenia apokryfów koptyjskich. W czerwcu 2013 roku, wiedząc już o swojej śmiertelnej chorobie, przyjęła do recenzji pracę doktorską jednego z doktorantów ks. prof. W. Myszora. Recenzję ukończyła i przesłała do Katowic kilkanaście dni przed śmiercią. Ten epizod dobrze charakteryzuje jej podejście do pracy i podjętych zobowiązań.

Ostatnią z jej prac, na której ukończeniu bardzo jej zależało, była inwentaryzacja chrześcijańskich rękopisów arabskich. Pracę tę rozpoczął kiedyś, lecz nie dokończył, jej mąż Wojciech Dembski. Nie udało mi się, niestety, ustalić, czy zrealizowała swoje zamierzenie.

Na zakończenie pozwolę sobie na kilka osobistych wspomnień. Nawiązałem kontakt z Panią Profesor dwa lata przed jej śmiercią. Chodziło mi o informację o pewnym tłumaczeniu jej autorstwa. Jeden telefon spowodował szereg dalszych rozmów i wymianę korespondencji. Byłem ujęty życzliwością, z jaką Pani Profesor mnie traktowała, i zaufaniem, którym mnie obdarzyła. Niestety, pewnych planów nie udało się zrealizować – zabrakło czasu. Więc niniejszy tekst jest spłatą długu, jaki w stosunku do Pani Profesor – w swoim rozumieniu – zaciągnąłem. Ale niezależnie od moich osobistych motywów, jestem przekonany, że osoba śp. Pani Profesor Albertyny Szczudłowskiej-Dembskiej powinna być upamiętniona nawet tak skromną notką.

Wojciech Stawiszyński*

Bibliografia prac prof. dr hab. Albertyny Szczudłowskiej-Dembskiej

I. KSIĄŻKI

Rylcem i trzcinaq: Myśli starożytnego Wschodu, wybrali i przeł. z oryginałów Tadeusz Andrzejewski, Albertyna Szczudłowska – teksty egipskie, Rudolf Ranoszek – teksty babilońskie, Władysław Tubielewicz – teksty hebrajskie i aramejskie, seria: *Myśli Srebrne i Złote*, Warszawa 1959, Wydawnictwo „Wiedza Powszechna”.
Chrestomatia koptyjska. Materiały do nauki języka koptyjskiego dla studentów II roku Instytutu Orientalistycznego UW (współautorstwo ks. Wincenty Myszor), Warszawa

* Serdecznie dziękuję Pani dr hab. Oldze Drewnowskiej-Rymarz, kierownikowi Zakładu Wschodu Starożytnego na Wydziale Orientalistycznym Uniwersytetu Warszawskiego za pomoc i informacje, bez których powyższy tekst nie mógłby powstać.

- 1974, Uniwersytet Warszawski, ss. 157; wyd. 2. (uzupełnione i poprawione): *Chrestomatia koptyjska. Materiały do nauki języka koptyjskiego*, oprac. A. Dembska – W. Myszor, Warszawa 1998, Wydawnictwo „Dialog”, ss. 185.
- Starożytny Egipt*, praca zbiorowa pod red. Albertyny Szczudłowskiej, Warszawa 1976, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, ss. 251; wyd. 2: Warszawa 1978.
- Gramatyka języka koptyjskiego: skrypt dla studentów II i III roku Instytutu Orientalistycznego*, Warszawa 1985, Wydawnictwa UW, ss. 112.
- Podręczny słownik języka koptyjskiego* (współautorstwo ks. W. Myszor), Warszawa 1988, Uniwersytet Warszawski, ss. 101.
- Sarkofagi i kartonaż Dżed-Amonet-ius-anch z czasów XXII [dwudziestej drugiej] dynastii w Muzeum w Raciborzu* (współautorstwo Małgorzata Pawlik – Ewa Stachurska), Warszawa 1990, Uniwersytet Warszawski, ss. 34.
- Kultura starożytnego Egiptu. Słownik*, Warszawa 1995, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, ss. 247.
- Podręczny słownik koptyjsko-polski* (współautorstwo ks. W. Myszor), Warszawa 1996, Wydawnictwo „Dialog”, ss. 182.
- Klasyczny język egipski*, Warszawa 2004, Wydawnictwo „Dialog”, ss. 374.
- Chrestomatia monastycznych tekstów koptyjskich*, Warszawa 2010, Wydawnictwo „Dialog”, ss. 183.

II. ARTYKUŁY

- Egipt. Religie starożytnego Egiptu* (hasło), w: *Wielka Encyklopedia Powszechna PWN*, t. 3, Warszawa 1962, 305.
- The Fragment of the Chapter 175 of the Book of Dead preserved on Sękowski Papyrus*, „Rocznik Orientalistyczny” 26 (1963) z. 2, 123-142.
- Les fouilles archéologique polonaises en Égypte et Soudan* (współautorstwo I. Pomorska), „Africana Bulletin” 1 (1964) 168-176.
- Przemiana Sokola w Horusa (Spell 149)*, *PrzRel* 1965, nr 3 (46), 79-85.
- Liturgical Text Preserved on Sękowski Papyrus*, „Zeitschrift für Ägyptische Sprache und Altertumskunde” (= ZÄSA) 98 (1970) 50-80 (+ Tafeln III-XII).
- Pyramid Texts preserved on Sękowski Papyrus*, ZÄSA 99 (1972) 25-29 (+ Tafel II).
- Coptic liturgical Manuscripts from Polish Collection*, w: *Acts of the 1st International Congress of Egyptologists* (Cairo 1976), ed. W.F. Reineke, *Schriften zur Geschichte und Kultur des Alten Orients* 14, Berlin 1979, Akademie Verlag, 155-161.
- Ancient Egyptian Glorification*, „Rocznik Orientalistyczny” 41 (1980) z. 2, 131-138.
- Staroegipskie nauki pisarza Ani*, *PrzRel* 1980, nr 1 (115), 3-8.
- A note on Herodotus II, 80*, „Folia Orientalia” 22 (1981-1984) 267-269.
- Some remarks concerning the meaning of the verb „aHa”*, „Rocznik Orientalistyczny” 44 (1985) z. 1, 93-104.
- A note on the sound shift in the Egyptian language and the phonetic value of Meroitic ... sign*, „Rocznik Orientalistyczny” 45 (1987) z. 2, 73-75.
- Remarks on the Origin of Coptic t Suffix pronoun 1st pers. sing. C*, „Bulletin de la Société d'Égyptologie, Genève” 11 (1987) 27-35.
- Papyrus Berlin P 3051 A and C*, ZÄSA 116 (1989) 9-36.

- Royal Scarab from a Private Collection* (współautorstwo Zofia Skulimowska), „Folia Orientalia” 27 (1990) 93-95.
- Some Remarks Concerning the Meaning of Pyr. 623 c*, „Études et Travaux” 14 (1990) 5-8.
- A Stele Horus on the crocodiles from a private collection in Belgrade*, „Recueil des Travaux de la Faculté de Philosophie. Série A: Les sciences historiques”, 19 (1991) 125-130.
- A scarab from a Polish private collection*, „Rocznik Orientalistyczny” 48 (1992) z. 1, 45-46.
- Song of Nut*, w: *The intellectual heritage of Egypt. Studies presented to László Kákósy by Friends and Colleagues on the Occasion of his 60th Birthday*, ed. U. Luft, *Studia Aegyptiaca* 14, Budapest 1992, Eötvös Loránd University, 113-116.
- Suffix – Pronoun of the First Person plural in Late Egyptian*, „Rocznik Orientalistyczny” 68 (1993) z. 2, 5-8.
- Herodotus in the Light of Egyptian texts. A Note*, „Rocznik Orientalistyczny” 49 (1994) z. 1, 25-26.
- Note on Urk. V 171, 2*, „Rocznik Orientalistyczny” 50 (1995) z. 1, 5-7.
- Note on Pyramid Text, Utt. 558*, „Rocznik Orientalistyczny” 51 (1996/1998) z. 1, 9-11.
- Note on Pyramid Texts: Utterance 558 and 263*, w: *Literatur und Politik im Pharaonischen und Ptolomäischen Ägypten. Vorträge der Tagung zum Gedenken an Georges Posener* (Leipzig, 5.-10. September 1996), hrsg. J. Assmann – E. Blumenthal, Le Caire 1999, Institute Français d’Archéologie Orientale, 105-108.
- Ślady kultury starożytnego Egiptu w kulturze pogranicza*, w: *Granice i pogranicza. Historia codzienności i doświadczeń*, red. M. Liedke – J. Sadowska – J. Trynkowski, t. 1, Białystok 1999, Instytut Historii Uniwersytetu w Białymstoku, 11-14.
- Skarabeusz*, *PrzOr* 2005, nr 3-4 (214-215), 194-197.

III. RECENZJE, KOMUNIKATY I SPRAWOZDANIA

- Budowa nowej tamy asuańskiej i ochrona zabytków Nubii*, *PrzOr* 1960, nr 3 (35), 335-338.
- [Rec.] Pierre Montet, *Życie codzienne w Egipcie w epoce Ramessydów w XIII-XII w. p.n.e.*, tłum. E. Bąkowska, Warszawa 1964, *PrzOr* 1965, nr 3 (55), 277-278.
- Wystawa krzyży koptyjskich*, *PrzRel* 1967, nr 1-2 (56-57), 141-148.
- Egiptologiczna konferencja w Lipsku*, *PrzOr* 1968, nr 4 (68), 360-361.
- [Rec.] Pierre Montet, *Egipt i Biblia*, tłum. E. Zwolski, Warszawa 1968, *PrzOr* 1969, nr 3 (71), 288-289.
- [Rec.] Stefan Jakobielski, *A History of the Bishopric of Pachoras on the Basis of Coptic Inscriptions*, Warszawa 1972, *PrzOr* 1973, nr 4 (88), 347.
- [Rec.] François Daumas, *Od Narmera do Kleopatry*, tłum. I. Zawadzka, Warszawa 1973, *PrzOr* 1974, nr 1 (89), 63.
- Wystawa w Muzeum Narodowym „Starożytne kultury Egiptu i Mezopotamii”* (współautorstwo Krystyna Łyczkowska), *PrzOr* 1977, nr 4 (104), 342-344.

- [Rec.] Christiane Desroches-Noblecourt, *Tutanchamon. Życie, śmierć, odrodzenie*, tłum. M. Marciniak, Warszawa 1980, PrzOr 1981, nr 1 (117), 69-70.
- [Rec.] E.S. Bogosławski, „*Slugi*” faraonów, bogów i czastnych lic (Евгений Степанович Богословский, «*Слуги*» фараонов, богов и частных лиц [к социальной истории Египта XVI-XIV вв. до н.э.], Москва 1979), PrzOr 1981, nr 2 (118), 178-179.
- [Rec.] Wincenty Myszor, „*Anapausis*” w teologii chrześcijańskich gnostyków, Warszawa 1984, PrzOr 1985, nr 1-4 (133-136), 135-137.
- [Rec.] Anneliese Biedenkopf-Ziehner, *Untersuchungen zum Koptischen Briefformular unter Berücksichtigung Ägyptischer und griechischer parallelen*, Würzburg 1983, PrzOr 1987, nr 1 (141), 103.
- Odkrycie nowego zabytku egiptologicznego*, PrzOr 1987, nr 3 (143), 345-349.
- Skarabeusz z kolekcji prywatnej*, PrzOr 1988, nr 4 (148), 353-355.
- [Rec.] Karol Myśliwiec (mit einem Beitrag von Zbigniew Borkowski), *Keramik und Kleinfunde aus der Grabung im Tempel Sethos 'I. in Gurna*, Archäologische Veröffentlichungen, Deutsches Archäologisches Institut. Abteilung Kairo 57, Mainz 1987, PrzOr 1988, nr 2 (46), 179-180.
- [Rec.] *Urkunden des Aegyptischen Altertums. Urkunden der 18. Dynastie*, Übersetzung zu den Heften 5-16, hrsg. E. Blumenstahl – I. Müller – W.F. Reineke, Berlin 1984, „Rocznik Orientalistyczny” 47 (1990) z. 1, 157-158.
- [Rec.] Ryszard Piwiński, *Mitologia Arabów*, Warszawa 1989, WAiF, PrzRel 1991, nr 2 (35), 143-144.
- Skarabeusz sercowy*, PrzOr 1992, nr 1-4 (161-164), 77-80.
- [Rec.] Peter Lemesurier, *The Great Pyramid Decoded*, Rockport 1996, PrzOr 1998, nr 3-4 (187-188), 266-269.
- [Rec.] Joyce Tyldesley, *Hatszepsut, kobieta faraon*, tłum. E. Witecka, Warszawa 1999, PrzOr 1999, nr 3-4 (190-191), 315-319.
- [Rec.] Robert Solé, *Les savants de Bonaparte*, Paris 1998, PrzOr 1999, nr 3-4 (190-191), 320-321.
- Krakowska stela z okresu Nowego Państwa*, PrzOr 2000, nr 3-4 (194-195) 263-266.
- [In memoriam] *Elżbieta K. Dąbrowska-Smektała*, PrzOr 2001, nr 1-2 (196-197), 133-135.
- [Rec.] Małgorzata Borkowska OSB, *Twarze Ojców Pustyni*, Kraków 2001, PrzOr 2001, nr 3-4 (198-199) 267-270.
- Korony Ozyrysa*, PrzOr 2003, nr 1-2 (204-205) 89-90.

IV. PRZEKŁADY

- Izyda i Horus w błotach Delt*, PrzOr 1965, nr 4 (56), 337-341.
- Koptyjska legenda o Świętym Onufrym*, tłum. A. Szczudłowska – W. Godlewski, PrzRel 1971, nr 3 (81), 23-24 [wstęp], 24-25 [tekst] (tłum. za E.A. Wallis Budge, *Coptic Martyrdroms etc. in the Dialect of Upper Egypt*, London 1914, 205nn, 455nn).
- Śmierć Józefa* [fragment saidzki (III): 20, 4-21, 9; 23, 1-23, 13], CApNT 60, tłum. i wstęp A. Szczudłowska, ŚSHT 6 (1973) 277- 278.

- Wypowiedź o zmartwychwstaniu (De resurrectione [Epistula ad Rheginum] – Rheg, NHC I, 4, p. 43, 25 - 50, 18), CPG 1178, tłum. A. Dembska, kom. W. Myszor, w: Teksty z Nag-Hammadi, PSP 20, Warszawa 1979, 193-200 [tekst], 200-206 [komentarz].*
- Ewangelia Tomasza (Evangelium Thomae – EvThom, NHC II, 2, p. 32, 10 - 51, 28) CPG 1181, tłum. A. Dembska – W. Myszor, komentarz W. Myszor, w: Teksty z Nag-Hammadi, PSP 20, Warszawa 1979, 207-226 [tekst], 226-238 [komentarz]. Wydanie II: Katowice 1992.*
- [przedruk] *Ewangelia Tomasza (Evangelium Thomae – EvThom, NHC II, 2, p. 32, 10 - 51, 28) CPG 1181, tłum. A. Dembska – W. Myszor, komentarz W. Myszor, w: Apokryfy Nowego Testamentu, red. M. Starowieyski, t. 1, Kraków 2003, WAM, 180-202.*
- Ewangelia Filipa (Evangelium Philippi – EvPhil, NHC II, 3, p. 51, 29 - 86, 19) CPG 1182, tłum. A. Dembska – W. Myszor, komentarz W. Myszor, w: Teksty z Nag-Hammadi, PSP 20, Warszawa 1979, 239-277 [tekst], 277-292 [komentarz].*
- [przedruk] *Ewangelia Filipa (fragmenty), w: Apokryfy Nowego Testamentu, praca zbiorowa pod red. M. Starowieyskiego, Lublin 1980, 134-138; wyd. 2: 1986.*
- List Apostołów (wersja koptyjska), CApNT 22, tłum. A. Dembska – W. Myszor, w: Apokryfy Nowego Testamentu, red. M. Starowieyski, t. 1, Lublin 1980, 535-543; wyd. 2: 1986.*
- Przepowiednie Neferty, tłum. (z egipskiego) A. Dembska, PrzOr 1989, nr 3-4 (151-152), 287-292.*
- Ewangelia Egipcjan (Evangelium Aegyptiorum – EvAeg, NHC III, 2, p. 40, 12 - 69, 20; NHC IV 2) CPG 1187, tłum. i wstęp A. Dembska, „Gnosis” 5 (1992) 2-6.*
- Grzmot: Umysł doskonały (Tonitruus: Mens perfecta [Bronte], NHC VI, 2, p. 13, 1 - 21, 32) CPG 1196, tłum. A. Dembska – B.M. Toczydłowska, PrzRel 2004, nr 4 (214), 129-130 [wstęp], 130-137 [tekst].*
- NHC VI, 52, 1 - 63, 32 (De Ogdoade et Enneade – OgdEnn, NHC VI, 6, p. 52, 1 - 63, 32) CPG 1200, tłum. i wstęp A. Dembska, w: Omnia tempus habent. Miscellanea theologica Vincentio Myszor quadragesimum annum laboris scientifici celebranti ab amicis, sodalibus discipulisque oblata, red. A. Reginek – G. Strzelczyk – A. Żądło, Katowice 2009, 176-178 [wstęp], 178-189 [tekst].*
- Apoftegmaty, CPG 5588, tłum. A. Dembska, w: też, Chrestomatia monastycznych tekstów koptyjskich, Warszawa 2010, 17-131.*
- Pachomiusz, Przykazania (Praecepta); Przykazania i postanowienia (Praecepta et instituta), CPG 2553.1, tłum. A. Dembska, w: też, Chrestomatia monastycznych tekstów koptyjskich, Warszawa 2010, 132-135 i 136-139.*
- Pachomiusz, Katechezy, CPG 2354, tłum. A. Dembska, w: A. Dembska, Chrestomatia monastycznych tekstów koptyjskich, Warszawa 2010, 140-163 (Katecheza I), 164-165 (Katecheza II).*
- Zaśnięcie Najświętszej Maryi Panny, CApNT 134, tłum. i wstęp A. Dembska, WST 24 (2011) z. 2, 265-280 (tłum. za P. de Lagarde, Aegyptiaca, Studio et Sumptibus, Göttingae 1883, 38-63).*
- Skon Józefa, CApNT 60, tłum., wstęp i opracowanie A. Dembska (recensio bohairica, versio sahidica), W. Dembski (versio arabica), SSHT 41 (2011) z. 1, 221-226*

(wstęp), 226-240 (tekst: *recensio coptico-bohairica*), 240-250 (tekst: *versio coptico-sahidica*), 250-260 (tekst: *versio arabica*).

V. PRZEKŁADY PRZYGOTOWYWANE DO PUBLIKACJI

Asclepius 21-29 (NHC VI, 8, 65, 15 - 78, 43), CPG 1202.

Authenticos Logos (NHC VI, 3, 22, 1 - 35, 24), CPG 1197.

Kazanie apy Teofilosa, CPG 2625.

Noëma sive Cogitatio Magnae Potentiae (NHC VI, 3, 36, 1 - 48, 15), CPG 1198.

Plato, *Res publica* 588b-589b (NHC VI, 5, 4, 16 - 51, 23), CPG 1199.

Zebrałi: Edyta Kopp – Wojciech Stawiszyński